



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Francisci Arias, Societatis Iesv Theologi, Tractatus
Tres spirituales**

Arias, Francisco

Coloniæ Agrippinæ, 1603

Cap. 5. Quomodo per inordinatam confidentiam homo actionum
humanarum fructu spoliatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-59574](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-59574)

94 TRACTVS DE VERÁ
*siquidem deest profunditas, & propter
secundum deest petra.*

Hæc æternæ sapientiæ doctrina,
magna reuerētia & gratiarum actione
amplectenda est, & diligentissime ex-
ercenda, tum cauendo huius hominis
defectus, qui licet fide, multisq; bonis
operibus instructus esset, tamen firmo
non peccandi proposito destitutus e-
rat, & vt non fuisset, tamen suis viri-
bus conatibusq; plus nimio tribuebat
tum etiam imitando sapientes veri-
Dei serui exemplum, qui extruens fa-
bricam boni operis, sanctæq; vitæ, cum
firmissimo proposito in eadem persi-
stendi omnem fiducia coniecit in om-
nipotentem DEVM, & filij eius Christi
virtutem & auxilium.

CAPVT V.

*Quomodo per inordinatam confidentiã,
qua homo vititur in actionibus hu-
manis suo fructu sp. lietur.*

OMNES homines, qui desiderio
alicuius boni consequendi te-
nentur, debent ad illud conse-
quendum suam quoq; industriam &
laborem conferre, quantum ratio na-
turalis.

DIFFIDENTIA SVI IPSIVS 92

turalis & lex diuina postulauerit : nam
neq; diffidentia sui, neq; confidentia
in Deo, media & auxilia humana exclu-
dunt, imò potius exigunt, vt homo fa-
ciat quod in se est. vt si velit à Deo sustē-
tari, ipse etiam, quoad vires ferent, in
eundem finem laboret: & si velit prox-
imi voluntatem ad benè faciendum à
Deo inflecti, ipse quoq; & precibus &
rationibus, alijsq; medijs necessarijs
proximum ad idem præstandum com-
moueat. Sic si ad solidarum virtutum
opes aspiret, medijs quoq; ad id neces-
sarijs, vt meditationum piarum, pæni-
tentijs, eleemosynis, inuocatione San-
ctorum, & proborum hominum insti-
tutione vtatur. Magni siquidem refert,
vt homo medijs necessarijs quibus vt-
titur, non inordinatè confidat, sed fi-
duciam omnem projiciat in DEVM,
cuiusq; bonitatem, certò persuasus, quē
admodum voluntatem & facultatem
impertiuit illa media vsurpandi, sic e-
tiam vim & efficaciam fructuosè illa
tractandi collaturus sit. Quam rem ex-
ponens S. Basilius in hanc sententiam
scribit.

*Bas in cōst.
monast. c.*

NECESSE est in omnibus actioni

E 7 bus

bus nostris, vt omnem fiducia in auxilio diuino collochemus: quâocunque enim studio & industria vli fuerimus, nihil tamen sine illo effecerimus. quâquam nec suppetet nobis illud auxiliû, si conatum nostrum subtraxerimus. Itaque ad consequendam veram virtutem, opus est pariter & sollicitudine nostra, & præsidio cælesti, quod etiam cû ipso bonorum operum exercitio augetur. Refert propheta Isaias, ingentem infidelium exercitum ad oppugnandam Hierosolymam coactum, qui creditur fuisse Nabuchodonozoris temporibus de dechis regis: Hierosolymitanos verò aptos ad defensionem se cõparasse, congregando piscinæ inferioris aquas, ad muniendû murum domos destruendo & inter duos muros ad aquâ piscinæ veteris lacum faciendû, & tamen DEVM hanc eorum industriam & laborem improbasse & redarguisse, atque eos tandè in manus hostiû tradidisse. vt ab illis vel mactarentur, vel in captiuitatem abducerentur. Quæ verò de causa? Quia scilicet, in industria illa sua humana omnes spes suas dehaerant, nec ad preces, vel

Ma. c. 22.

DIFFIDENTIA SVIS IPSIVS 97

ad auxiliū diuinum confugerant. *Lacum fecistis*, inquit, *inter auos muroso*
Et nō suspexistis ad eum, qui fecerat eū,
Et operatorem eius de longē non vidistis.

Quādo verò media humana non suffi-
ciunt, Deus, si ad illum confugiamus,
defectum eorum supplet, uti fecit regi
Iezechia, quādo eum Sennachberit cum
potentissimis Assyriorum copijs ob-
edit nam cum obturasset cunctos
fontes extra urbem, ne hostibus
suppeteret aqua, refecisset muros,
turres extruxisset, ac vniuersi generis
armaturam & clypeos instaurasset, nec
tamen omnis hęc industria satis esset
ad sustinendam hostilium copiarum
vim: Deus quod desiderabatur diuinitus
suppleuit, misit enim in subsidium
angelum vnicum, qui vna nocte
centum octoginta millia hostium e
medio sustulit. Quę verò causa
fuit, ut Deus non eadem ratione
succurreret Sedechia, cum eam
en ijsdem medijs, quibus Iezechias,
ad sui defensionem vsus fuerit? nempe,
quia Sedechias omnem confidentiam
suam posuerat in hu-

2. PAR. 35.

98 TRACTATUS DE VERA

humanis viribus, non item Ezechias. Hic enim ut primum animaduertit in quanto discrimine Hierosolyma esset, contulit se ad templū, cilicio indutus, preces Isaïæ prophetæ pro se postulauit, populumq; totum ad orationem inuitauit, & hortatus est, vt fiduciam suam conijcerent in Deum, dicens. *Nolite timere, nec paueatis regem Assyri- rum, & uniuersam multitudinem que est cum eo: multo enim plures nobiscum sunt, quam cum illo: cum illo, enim est brachium carniū, nobiscum Dominus DEVS noster, qui auxiliator est noster, pugnatq; pro nobis.*

CERTES si pro aliquo dono diuino à Deo impetrando hoc documento vti debemus, speciatim debemus, pro ac-quirendis veris & solidis animi virtutibus, vt nempe industriæ nostræ, siue iusti, siue adhuc peccatores simus, non nimium confidamus, vt ieiunijs nostris, vigilijs, meditationibus, orationibus, alijsq; laboribus & afflictionibus, hæc enim opera secundum naturam suam considerata, hoc est, quatenus opera hominis, vim nullam vel efficaciam habent nisi à gratia auxilioque di-

uino

DIFFIDENTIA SVI IPSIVS 99

uino illis coniuncto, vt benè docet Cas-
sianus ex sanctorum Patrum senten-
tia. *Aiunt, inquit, Patres non posse ad
purum quempriam carnalibus vitijs e-
mandari, nisi uniuersum laborem suum
atq; conatum ad tanta perfectionis fine
intelleverit non posse suffi ere, nec eam
nisi miratione Dei & adiutorio com-
prehendi. &c.*

*Cass. mo-
nast instit.
l. 1. c. 13. &
15.*

O quantam iacturam lucri spiritua-
lis faciunt homines, quod hanc artem
non fideiiter exerceant, usurpando, sci-
licet, media ad consequendas virtutes
necessaria, atq; imprimis hanc diffiden-
tiam sui, & confidentiam in Deum fir-
milli nam. Multi siquidem serui Dei,
qui sanctioris vitæ initium fecere, vi-
gilijq; ieiunijs, diuturnis precibus &
meditationibus, caritatis quoq; operi-
bus se grauiiter exercuere, tandem gra-
tia diuina excidere, & in magnas cala-
mitates incidere, non alia de causa, quã
quod plus æquo industriae suæ tribuif-
sent. Ita B. AMBROSIVS in epist. ad De-
metriadem testatur. *Multi, inquit,
seruientes Deo, & in lege eius die ac no-
cte meditantes, crucifixerunt carnem
suam cum desiderijs, & concupiscentijs,*

*Amb ep.
84.*

• mñiūq;

omniamq; illecebrarum incētia domus
vni non damnis vici non persecutio-
nibus fracti, non prosperitatibus de-
prauati, mundum istum nec dilexere
obsequē nec timere terrentem. Tā
tam itaq; firmitatem, & t. m. sublima
propositum qua impugnatione diabo-
lus posset adoriri, nisi vt quibus non po-
tuerat persuadere vitiorum amorem,
emitteret laudis cupiditatem, & inde
nouissima instrueretur tentatio, vnde
nocuit prima deceptio? Hucusque am-
brosius. Atque hoc est, quod diuina
scriptura toties repetit in Prouerbis
dicens, *Contritionem precedit superbia*
& *ante ruina exaltatur spiritus.* Et
alibi, *Superbum, inquit, sequitur humi-*
litas: & humilem spiritus suscipiet glo-
ria.

Prou 16.

Prou 29.

N: Q: repetit sacra scriptura toties
eandem sententiam sine ingēri myste-
rio, cum nihil in illa otiosum sit, nem-
pe vt intelligamus, quam magnum,
quamque necessarium sit hoc docu-
mentum: & verò dignissimum quod
semper ob oculos verietur, & mente le-
dulo ponderetur ab ijs, qui cæperunt
Deo seruire, vt si velint gratiam diui-
nam

TRACTATUS DE VERA 108

nam, aliq; spiritalia dona conseruare
& adaugere vsq; ad claram DEI visio-
nem, diligenter caueant hoc præcipi-
tium confidentiæ sui, vnde tam mul-
ti turpissimè corruerunt, omnem que
operam collocent in exercendis me-
dijs quibus ad veram & solidam dffi-
dentiam sui peruenitur. De quibus me-
dijs deinceps agemus, ac tandem quæ-
stionem illam dissoluemus. An posita
omni fiducia principaliter in Deo, pos-
sumus, saltem secundario, aliquam fi-
duciam ponere in bonis operibus, no-
stroq; studio & diligentia, atque alijs
medijs humanis?

CAPVT VI.

*De Primo Medio, quo acquiritur sancta
sui dffidentia, quod est, rectè intel-
gere bona omnia esse à Deo.*

Primum medium est, probè intel-
ligere bona omnia siue naturam
eorum & virtutem, siue actiones
& effectus spectes, esse à Deo. Quod vt
clarius cognoscatur, notandum est,
inter res & bona naturalia censerem, pri-
mo essentia omnium creaturarum,
tum facultates vel potentias cuique